

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
23 липня 2018 р. за № 858/32310

Про затвердження Регламенту роботи Національного репозитарію академічних текстів

Відповідно до пункту 11 Положення про Національний репозитарій академічних текстів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 року № 541,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Регламент роботи Національного репозитарію академічних текстів, що додається.
2. Департаменту атестації кадрів вищої кваліфікації та ліцензування (Шевцов А. Г.) забезпечити державну реєстрацію цього наказу в Міністерстві юстиції України в установленому законодавством порядку.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Ковтунця В. В.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України
04 липня 2018 року № 707
Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
23 липня 2018 р. за № 858/32310

Регламент роботи Національного репозитарію академічних текстів

І. Загальні положення

1. Цей Регламент визначає порядок роботи Національного репозитарію академічних текстів (далі — Національний репозитарій), процедуру його наповнення академічними текстами, їх зберігання, систематизації, обробки, надання інформації у відкритий доступ, взаємодії з інституціональними учасниками та іншими користувачами, інформаційної інтеграції з іншими базами даних, зокрема ресурсами відкритих даних України та інших держав, базами центральних органів виконавчої влади, застосування аналітичних інструментів.

2. У цьому Регламенті терміни вживаються у таких значеннях:

відвідувачі Національного репозитарію (далі — відвідувачі) — фізичні особи, які за допомогою офіційного веб-порталу Національного репозитарію отримують відкритий доступ до реєстру академічних текстів і можливість користування інформацією без проходження процедури реєстрації (авторизації);

відкриті дані — інформація, що не має обмежень для оприлюднення (тобто не містить інформації з обмеженим доступом) і подана у форматі, що уможливорює її автоматизоване оброблення електронними засобами, відкритий доступ до неї, а також її подальше використання;

відкритий доступ — вільний та безоплатний доступ до реєстру та академічних текстів, представлених у Національному репозитарії;

депонована наукова робота — передана на зберігання до установ державної системи науково-технічної інформації наукова робота;

інтернет-платформа для обміну науковими публікаціями — один з елементів наукової та дослідницької інфраструктури, що становить сукупність інструментів та засобів, реалізованих у мережі Інтернет у формі соціальної мережі (інтерактивного веб-сайту), призначеної для неформального обміну результатами наукової діяльності, зокрема для їх розміщення, обговорення, рецензування, оприлюднення, архівування, збереження, надання у відкритий доступ та розповсюдження;

локальний репозитарій — електронна база даних, що підтримується інституціональним учасником і є частиною Національного репозитарію;

об'єкти авторського права — твори, що визначені Законом України "Про авторське право і суміжні права" та охороняються відповідно до законодавства;

персональний електронний кабінет — індивідуальна персоніфікована веб-сторінка, за допомогою якої користувач здійснює роботу з відкритими даними, представленими у Національному репозитарії;

порушення авторського права — незаконне відтворення, розповсюдження творів науки, комп'ютерних програм і баз даних та вчинення інших дій, передбачених Законом України "Про авторське та суміжні права";

правовласник — особа, якій відповідно до закону належать майнові права на об'єкт права інтелектуальної власності, або особа, яка діє від імені такої особи в межах наданих повноважень;

реєстр академічних текстів — електронна база даних, яка містить інформацію про академічні тексти (у тому числі повний бібліографічний опис та анотацію), які зберігаються у Національному репозитарії, а також оприлюднені в паперовій або електронній формі (з посиланням на місце зберігання);

розпорядник Національного репозитарію (далі — Розпорядник) — визначена Міністерством освіти і науки України юридична особа, яка безпосередньо забезпечує функціонування Національного репозитарію відповідно до Положення про Національний репозитарій академічних текстів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 року № 541 (далі — Положення), цього Регламенту та рішень, прийнятих Міністерством освіти і науки України;

центральный репозитарій — електронна база даних, в якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти, у тому числі реєстр академічних текстів, що підтримується Розпорядником і є частиною Національного репозитарію.

Інші терміни в цьому Регламенті вживаються у значеннях, наведених у Законах України "Про інформацію", "Про науково-технічну інформацію", "Про наукову і науково-технічну діяльність", "Про вищу освіту", "Про інноваційну діяльність", "Про

авторське право і суміжні права", "Про електронні документи та електронний документообіг", "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах", Положенні.

3. Національний репозитарій надає відкритий доступ користувачам до інформації, що в ньому міститься, зокрема до реєстру академічних текстів, а також їх електронних версій та інших пов'язаних з ними даних, розміщених на умовах відкритого доступу, через офіційний веб-портал Національного репозитарію, що має доменне ім'я nrat.gov.ua.

4. Мовами Національного репозитарію, які використовуються для його інтерфейсу, є українська та англійська.

5. Ресурси Національного репозитарію є допоміжним засобом для перевірки академічних текстів на наявність збігів текстових (літерних і цифрових символів) та графічних фрагментів і проведення експертизи на плагіат, у тому числі — академічний.

6. Призначення Національного репозитарію — зробити максимально доступною для суспільства наукову інформацію України і світу, що сприятиме розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, шляхом поліпшення доступу до академічних текстів та сприяння академічній доброчесності.

II. Розпорядник Національного репозитарію

1. Розпорядник забезпечує:

функціонування Національного репозитарію;

накопичення, збереження, систематизацію, відтворення, оприлюднення та поширення в електронному форматі передбачених Положенням та цим Регламентом академічних текстів та інших пов'язаних з ними даних, які опубліковані в Україні або походять з України;

моніторинг надходження академічних текстів до Національного репозитарію та надання інформації про використання його ресурсів;

формування та надання у відкритий доступ реєстру академічних текстів;

програмний інтерфейс доступу до центрального репозитарію інституціональних учасників;

інформаційну безпеку та технічну підтримку центрального репозитарію;

умови для організації перевірки академічних текстів на наявність збігів текстових (літерних і цифрових символів) та графічних фрагментів;

аналітичну обробку інформації;

інформаційне забезпечення розвитку освіти, науки та інновацій через відкритий доступ до відкритих даних, що містяться у Національному репозитарії;

максимально повне представлення академічних текстів, наданих інституціональними учасниками, у світовому науково-освітньому просторі;

інформаційну інтеграцію з іншими базами даних, зокрема ресурсами відкритих даних України та інших держав, базами центральних органів виконавчої влади;

підтримку політики відкритої науки і відкритого доступу та необхідні умови для стимулювання видавців і правовласників до передачі електронних версій академічних текстів та інших пов'язаних з ними даних і зняття (частково чи повністю) обмежень доступу до них користувачів Національного репозитарію.

2. Розпорядник відповідає за збереження описової, бібліографічної інформації, електронних версій академічних текстів та інших пов'язаних з ними даних, переданих до центрального репозитарію, а також за забезпечення доступу до них користувачам згідно з режимом, визначеним інституціональним учасником.

3. Національний репозитарій розміщується на матеріально-технічній базі Розпорядника і доступний через мережу Інтернет для відвідувачів і користувачів з будь-якого місця у будь-який час без будь-яких обмежень за рівнем освіти, фахом, спеціалізацією тощо.

4. Національний репозитарій має забезпечити можливості для:

комплексного аналізу запитів користувачів щодо академічних текстів (за тематикою, авторством, належністю до закладів вищої освіти та наукових установ, впровадженням, міжнародною співпрацею тощо);

комплексного оцінювання використання академічних текстів (у тому числі використання у дисертаціях на здобуття наукових ступенів та кваліфікаційних випускних роботах здобувачів вищої освіти) — читання, скачування, цитування, рекомендації користувачів, зокрема за видами, тематикою, категоріями, у розрізі окремих академічних текстів чи їх сукупності, у прив'язці до авторів, наукових установ, закладів вищої освіти тощо, результати якого можуть використовуватись Міністерством освіти і науки України, іншими заінтересованими суб'єктами під час оцінювання діяльності закладів вищої освіти, наукових установ, бібліотек, наукових видавництв, організацій;

побудови наукометричної бази даних;

аналізу цитованості академічних текстів;

системного аналізу наукового простору та моніторингу його трансформації;

перевірки академічних текстів на наявність збігів текстових (літерних і цифрових символів) та графічних фрагментів;

складання рейтингів, що характеризують стан і динаміку розвитку наукової, освітньої, інноваційної діяльності в Україні та відповідної інфраструктури;

відстеження на вимогу авторів або правовласників академічних текстів нових надходжень до Національного репозитарію на наявність збігів текстових (літерних і цифрових символів) та графічних фрагментів;

доступу до ресурсів Національного репозитарію, зокрема до реєстру академічних текстів та їх електронних версій, спеціальних програмних комплексів (роботів) з метою індексації та аналізу метаданих цих текстів й поширення відповідної інформації (з урахуванням обмежень пункту 5 розділу IV цього Регламенту) із обов'язковим посиланням на її джерело — офіційний веб-портал Національного репозитарію.

III. Наповнення, зберігання, систематизація та обробка академічних текстів у Національному репозитарії

1. Національний репозитарій включає в електронній формі академічні тексти, визначені пунктом 7 Положення, видані на умовах відкритих даних.

2. У центральному репозитарії розміщуються електронні версії академічних текстів, видані на умовах відкритого доступу, які підлягають державній реєстрації відповідно до законодавства (за винятком випадків, коли автор не є правовласником і вимоги правовласника забороняють таке розміщення).

Рішення про розміщення електронних версій інших академічних текстів приймається інституціональним учасником відповідно до Положення, цього Регламенту та договорів з Розпорядником.

3. Інституціональні учасники подають до центрального репозитарію бібліографічні відомості, передбачені законодавством, описи академічних текстів, включаючи анотації та списки літератури, що містяться в академічних текстах, з прив'язкою до основного тексту, за переліком, що визначається Розпорядником. Ці дані використовуються для систематизації

академічних текстів, формування їх реєстру, забезпечення пошукових можливостей Національного репозитарію, проведення аналітичної роботи.

4. Технічні вимоги щодо формату представлення академічних текстів, які включаються до Національного репозитарію, та їх верифікації визначаються Розпорядником.

Хронологічні обмеження для академічних текстів та інших пов'язаних з ними даних, що зберігаються у Національному репозитарії, не встановлюються — до нього включаються академічні тексти незалежно від дати їх створення та оприлюднення.

5. Академічні тексти розміщуються у Національному репозитарії лише інституціональними учасниками. Розміщення академічних текстів у Національному репозитарії є безоплатним.

Під час передачі академічних текстів до Національного репозитарію фіксується дата їх внесення та відомості про джерело інформації.

6. Видавці та правовласники мають право тимчасово або на постійній основі обмежити доступ до електронної версії академічних текстів або їх частини відповідно до чинного законодавства щодо авторських прав. У такому випадку електронні версії академічних текстів, розміщені у центральному репозитарії, стають недоступними для ознайомлення користувачами Національного репозитарію й у подальшому (до зняття обмежень) використовуються виключно Розпорядником в аналітичних цілях та у спосіб відповідно до Закону України "Про авторське право і суміжні права".

За погодженням із видавцем, автором(ами) або правовласником(ами) у відкритому доступі може бути представлена частина академічного тексту.

Обмежений доступ до електронних версій академічних текстів може встановлюватись на певний строк, який не може перевищувати строку дії авторських прав.

7. Публікації, розміщені авторами на інтернет-платформах для обміну науковими публікаціями, можуть бути представлені у центральному репозитарії, якщо вони відповідають вимогам, встановленим для наукових публікацій.

8. Зміст академічних текстів, розміщених у Національному репозитарії, може бути змінений шляхом доповнення додатковою інформацією (відомостями щодо виявлених друкарських помилок, неточностей, заявами та роз'ясненнями методичного характеру, базами даних досліджень тощо). Академічні тексти можуть бути відкриті з Національного репозитарію.

Будь-яка зміна академічного тексту, його описової інформації у реєстрі або його відкриття фіксується відповідною відміткою про дату і причину внесення змін.

9. Строки передачі академічних текстів, а також бібліографічних відомостей, описів та інших пов'язаних з ними даних до Національного репозитарію визначаються Розпорядником. Дата надходження академічного тексту до Національного репозитарію фіксується та має бути доступна для всіх користувачів.

IV. Порядок користування Національним репозитарієм

1. Відвідувачі Національного репозитарію:

отримують відкритий доступ до загальної інформації про Національний репозитарій, інструктивних матеріалів та інших загальних відомостей (умови роботи, структура і наповнення, статистика щодо ресурсів репозитарію, кількості відвідувачів і користувачів, дані щодо звернень до академічних текстів, інформація про інституціональних учасників і офіційних партнерів тощо);

отримують відкритий доступ до реєстру академічних текстів, представлених у Національному репозитарії;

можуть здійснювати пошук академічних текстів та інших пов'язаних з ними даних, формувати за індивідуально обраними критеріями список академічних текстів, що зберігаються у Національному репозитарії, уточнювати його, сортувати і зберігати на електронних приладах/носіях;

можуть ознайомлюватись із набором запитань і відповідей, сформованих за результатами спілкування з відвідувачами та користувачами Національного репозитарію, контактувати зі службою технічної підтримки Національного репозитарію.

2. Користувачі Національного репозитарію додатково до можливостей, доступних для відвідувачів, отримують:

відкритий доступ до електронних версій академічних текстів, можливість ознайомлення з ними, збереження їх на електронних приладах/носіях та у персональному електронному кабінеті;

можливість проведення деталізованого пошуку академічних текстів за додатково визначеним набором ознак/критеріїв і збереження його результатів на електронних приладах/носіях та у персональному електронному кабінеті;

індивідуальне інформування відповідно до оформленої безоплатної підписки щодо оновлення/надходження академічних текстів;

доступ до додаткових функціональних можливостей Національного репозитарію у вигляді спеціально розроблених аналітичних та інших інструментів роботи з академічними текстами та іншими пов'язаними з ними даними;

можливість здійснення перевірки на наявність збігів текстових (літерних і цифрових символів) та графічних фрагментів;

доступ до інших послуг відповідно до законодавства.

3. Користувачі проходять процедуру реєстрації у Національному репозитарії, яка підтверджує погодження з установленими правилами та цим Регламентом.

4. Інституціональні учасники, відвідувачі, користувачі, офіційні партнери та інші особи під час роботи з Національним репозитарієм використовують телекомунікаційні мережі загального користування або спеціальні телекомунікаційні мережі.

Інституціональний учасник відповідає за організацію доступу до його персонального електронного кабінету уповноважених ним осіб.

Захист інформації у локальних репозитаріях здійснюється інституціональними учасниками відповідно до законодавства.

5. Для захисту Національного репозитарію від створення несанкціонованих повних копій його програмне забезпечення має унеможливити несанкціоноване зовнішнє копіювання повного змісту Національного репозитарію або його масштабних частин.

6. Ресурси Національного репозитарію не можуть бути використані Розпорядником для видачі будь-яких документів про відсутність (наявність) плагіату в академічних текстах.

7. Для забезпечення ефективної взаємодії з науковцями, освітянами, видавцями, бібліотекарями, фахівцями в галузі інформаційних та телекомунікаційних технологій, представниками громадськості, а також для забезпечення розвитку та модернізації Національного репозитарію Міністерством освіти і науки України може бути створений спеціальний консультативний орган.

**Директор департаменту
атестації кадрів вищої
кваліфікації та ліцензування**

А. Г. Шевцов